

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Opiskeluhoolto ja SOTE-uudistus, mikä muuttuu?

Arja Ruponen,
neuvotteleva virkamies, HM, TtM

Hyvinvointiarena
24.9.2021

Sote-uudistus

Yleistä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksesta

Sote-uudistus

Toimiva rakenne turvaa palvelut kaikille

- Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rakenteet uudistetaan, jotta voidaan taata yhdenvertainen palvelujen saatavuus kaikkialla Suomessa.
- Suomen väestö ikääntyy nopeasti ja tarvitsee aiempaa enemmän palveluja. Syntyvyyden lasku vähentää työikäisten määrää ja verotuloja.
- Rakenne on uudistettava, jotta voidaan hillitä kustannusten kasvua ja varmistaa yhdenvertaiset sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut tuleville sukupolville.

Sote-uudistuksen tavoitteet

- kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja
- turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveystalvet sekä pelastustoimen talvet kaikille suomalaisille
- parantaa palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta erityisesti perustasolla
- turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti
- vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin
- hillitä kustannusten kasvua
- parantaa turvallisuutta

Uusi hyvinvointialuerakenne 1.1.2023

Rakenne nyt

195

22

195 sosiaali- ja terveydenhuollon
organisaatiota
+ 22 pelastuslaitosta

Uusi rakenne

22+1

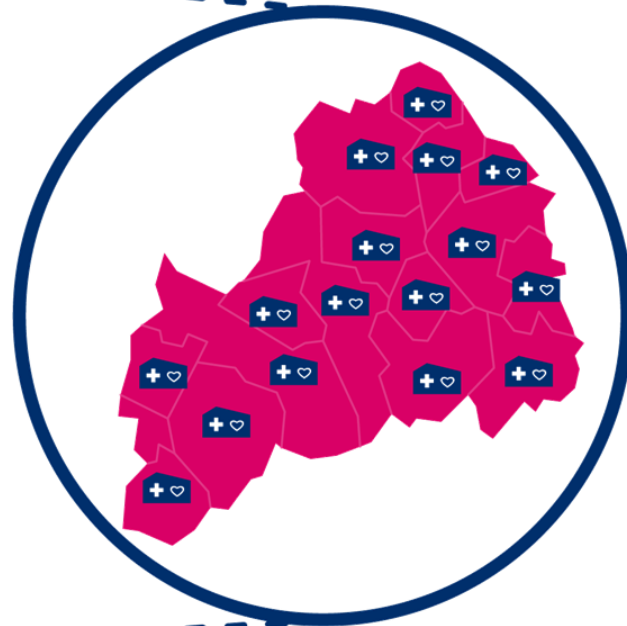
22 sosiaali- ja terveydenhuollon
sekä pelastustoimen järjestäjää
+ HUS

Hyvinvointialue: yksi päätöksenteko, johto ja rahoitus

Hyvinvointialue

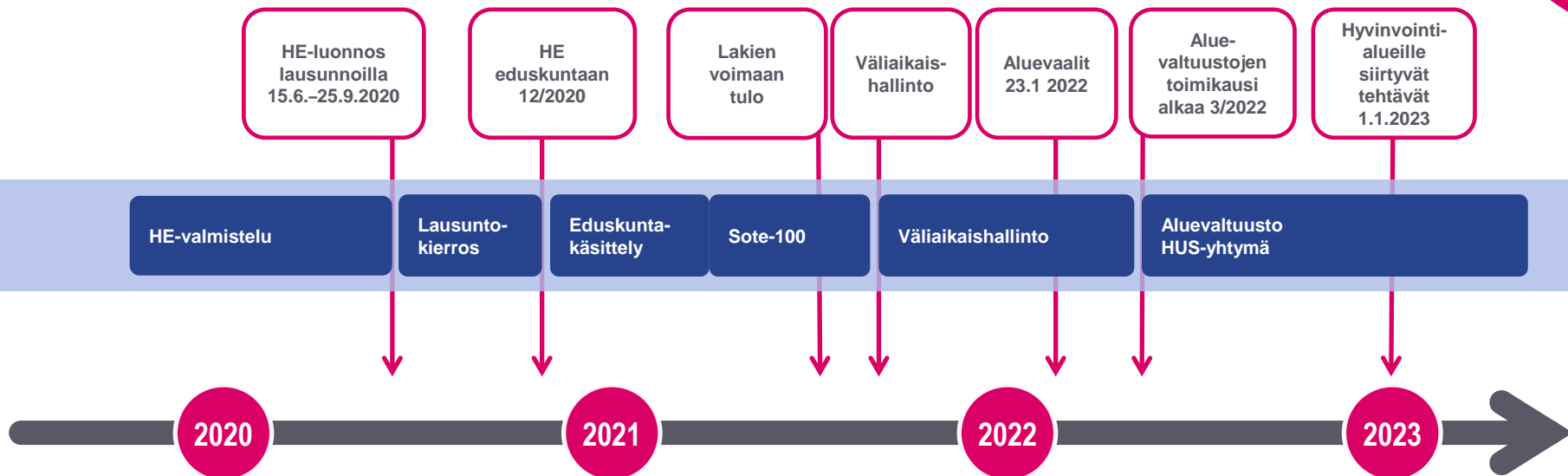
- Perus- ja erityistason palvelujen järjestämisen ja tuottamisvastuu yhdellä järjestäjällä
- Yksi järjestäjä mahdollistaa toiminnallisen integraation ja toiminnalliset uudistukset
- Järjestäjällä vastuu palvelujen yhteensovittamisesta ja palvelukokonaisuuksista
- Mahdollisuus kohdentaa voimavarat tasaisesti
- Pelastustoimi on soten kanssa rinnakkainen, itsenäinen toimiala

Sote-uudistuksen peruslähtökohdat

- Hyvinvointialueet ovat itsehallinnollisia toimijoita, joilla on omat aluevaltuustot
- Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille
  - Sairaanhoidopiirit ja erityishuoltopiirit puretaan
  - Perustetaan 5 erityisvastuualuetta, joilla työnjako erityistason palveluissa
  - Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen säilyy hyvinvointialueiden lisäksi myös kuntien tehtävänä
  - Opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalvelut siirtyvät hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle
  - Ympäristöterveydenhuollon järjestämisvastuu jää pääosin kunnille
- Sote-järjestämislakia sovelletaan hyvinvointialueisiin, joihin rinnastetaan myös Helsingin kaupunki sekä tietyiltä osin HUS-yhtymä
  - Sote-järjestämislaisissa säädetään rakenteista ja järjestämisvastuusta, sisältölaeissa palveluista
- Valtio rahoittaa ja ohjaa sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen palveluja

Sote-uudistuksen aikataulu 2020–2023

Palvelujen
kehittäminen

Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelman kehittämishankkeet 2020–2022

Rakenneuudistusta koskevat kehittämishankkeet 2020–2021

Muut kehittämishankkeet 2020–2022

Toimeenpano on käynnistynyt

- Tavoitteena on varmistaa, että hyvinvointialueiden keskeiset toiminnot ja palvelut toimivat asiakkaiden ja henkilöstön kannalta häiriöttä uudistuksen tullessa voimaan
- Toimeenpanolla huolehditaan:
  - Välttämättömien hallintorakenteiden perustamisesta ja johtamisjärjestelmien rakentamisesta
  - Henkilöstön osaamisen, tietotaidon ja turvallisuudentunteen varmistamisesta muutoksessa
  - Tietojärjestelmien ja digitaalisten palvelujen toimivuuden varmistamisesta
  - Palvelutason säilymisen varmistamisesta siirtymävaiheen yli
  - Hyvinvointialueiden ja kuntien välisten yhteistyömuotojen ja yhdyspintojen rakentamisesta
  - Alueiden tukemisesta skaalattavien ratkaisujen kehittämisessä ja levittämisessä
  - Alueiden asukkaiden ja muiden sidosryhmien mukaan ottamisesta
- Toimeenpanoa tehdään tiiviissä yhteistyössä kaikkien alueiden kanssa.
- Soteuudistus.fi -sivuilla on laaja tietopaketti toimeenpanosta ja vastauksia usein kysytyihin kysymyksiin.

Mikä säilyy, mikä muuttuu opiskeluhuollossa?

Sote-uudistus

Mikä ei opiskeluhuollossa muutu?

- Opiskeluhuollon työntekijöiden työtehtävät eivät muutu. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan opiskeluhuoltoon sisältyy jatkossakin
  1. Yhteisöllinen opiskeluhuolto eli koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelman mukainen ennaltaehkäisevä koko oppilaitosyhteisöä tukeva toiminta
  2. Yksilökohtainen opiskeluhuolto eli opiskeluhuoltopalvelut
    - koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut
    - opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalvelut
    - monialainen yksilökohtainen opiskeluhuolto
- Opiskeluhuollon työntekijät työskentelevät edelleen kouluilla ja oppilaitoksissa, joten yhteistyö opetustoimen työntekijöiden kanssa jatkuu kuten aiemmin
- Opiskeluhuolto on edelleen opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen yhdyspinnalla toimiva kokonaisuus

Mikä opiskeluhuollossa muuttuu?

- Opiskeluhuoltopalvelut kootaan yhden järjestäjän vastuulle
  - palveluista muodostuu kokonaisuus
  - suuremmat yksiköt, kehittämismahdollisuudet
- Opiskeluhuoltopalvelujen henkilöstön työnantaja vaihtuu
- Opetustoimessa työskennelleet opiskeluhuollon kuraattorit ja psykologit siirtyvät sosiaali- ja terveystoimen palvelukseen
  - yhteys sote-palveluihin tiivistyy
  - oppilaiden ja opiskelijoiden ohjaus hoitoon selkeytyy
  - henkilöstön ammatillinen tuki vahvistuu ja varmistuu
  - yksilökohtaisen opiskeluhuollon kirjaamiskäytännöt ja rekisterinpito selkeytyvät ja yhdenmukaistuvat
- Opetus- sekä sosiaali- ja terveystoimen yhteistyö muuttuu kunnan sisäisestä yhteistyöstä kunnan opetustoimen ja hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystoimen yhteistyöksi
  - suunnitelmallisesta yhteistyöstä sovittava
  - yhteistyörakenteet ja käytännöt varmistettava, ml. tiedonsiirto

Muutoksen säädösvalmistelusta

SOTE-uudistus hyväksyttiin eduskunnassa 6/2021

- Opiskeluhuollon palvelut yhden järjestäjän vastuulle hyvinvointialueelle
  - uusi pykälä kuraattoripalveluista sosiaalihuoltolakiin
  - psykologipalveluista uusi pykälä terveydenhuoltolakiin
  - oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin välttämättömimmät tekniset muutokset sekä
  - lähipalvelun varmistaminen

JATKOVALMISTELUSSA

- Sote-100 liittyvät tekniset muutokset
- HE oppilas- ja opiskelijahuoltolain muutoksesta (OKM)
  - Sitovat mitoitukset
  - Kuraattorien kelpoisuudet
- HE oppilas- ja opiskelijahuoltolain, terveydenhuoltolain... muuttamisesta (STM)
  - Hyvinvointialueen ja kunnan yhteistyön varmistaminen (opiskeluhuollon alueellinen yhteistyöryhmä, kunnan ja hyvinvointialueen opiskeluhoitosuunnitelmat)
  - Kirjaamiseen, rekisterinpitoon ja tietojen luovutukseen liittyviä tarkennuksia
  - Opiskeluhooltoon ohjaus ja opiskeluhuollon ohjaus

KIITOS MIELENKIINNOSTA!

soteuudistus.fi

#sote

#soteuudistus

Sote-uudistus